

یکشنبه ۱۶ شهریور ۱۴۰۴ | ۱۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۷

کفت‌وگو
مپساگردندی

در میانه بحرانی ترین سال منابع آبی ایران، جایی که فرونشست زمین، خشک‌شدن سفره‌های زیرزمینی و تنش‌های بین‌استانی بر سر آب، به تیرز اصلی رسانه‌های تبدیل شده، یک کارشناس حوزه آب، نگاه متفاوتی به این ماجرا دارد. اربابیان از منابعی سخنی می‌گوید که هنوز در دل کوه‌ها و شکاف‌های زمین پنهان مانده‌است. اینکه می‌شود به‌جای انتقال‌های پر هزینه، بر داشت هوشمندانه و منطقه‌محور تکیه کرد. این دیدگاه‌او، اما بی‌واکنش نماند، چرا که در نشست رسانه‌ای هفتم شهر یورما، مسعود یزشکیان، رئیس‌جمهور با اشاره به حضور این کارشناس در برنامه زنده تلویزیونی و حرف‌هایی که زده‌بود، گفت: «اگر این کارشناس واقعا چنین ادعایی دارد، من حاضر م ۱۰۰میلیارد تومان به او بدهم بیاید مشکل آب ما را حل کند. ما برای اینکه فقط بتوانیم آب را از طالقان به تهران برسانیم، حدود ۷ هزار میلیارد تومان هزینه کردیم. پشت سد آب نیست، زیر پای ما هم چاه‌ها در حال خالی‌شدن هستند.» حال این کارشناس حوزه آب، نه تنها از ادعای خود عقب‌ننشینی نمی‌کند، بلکه تأکید ی دوباره بر موضوعش دارد: «این ادعا صرفاً متعلق به من نیست؛ پشت آن، سال‌ها کار اجرایی و مطالعاتی است. اگر عرصه را برای ما باز بگذارید و عناصر منفی‌باف را از مسیر کنار بزنید، دستیابی به آب تجدیدپذیر آسانتر ممکن، بلکه قابل تحقق است.» «چوان» به منظور بررسی ادعای این کارشناس و یافتن پاسخی واقعی برای حیاتی‌ترین چالش امروز کشور با او (محسن اربابیان، کارشناس حوزه آب) گفت‌وگو کرده‌است.

■ ■ ■

وضعیت منابع آب کشور را چگونه از بابتی می‌کنید؟ آیا کاهش منابع به معنای بحران است؟

طبق گزارش منابع آبی کشور حدود ۴۰ درصد کاهش یافته‌است. این کاهش عمدتاً ناشی از خشکسالی‌های پیاپی بوده، اما باید میان خشکسالی و کم‌آبی تفاوت قائل شد. خشکسالی یک پدیده اقلیمی است که عوامل طبیعی در آن دخیل هستند، اما کم‌آبی زمانی رخ می‌دهد که میزان مصرف از تولید پیشی بگیرد. اینجا است که نقش مدیریت و سیاست‌گذاری پررنگ می‌شود.

ما نیاز مند پیاده‌سازی سیستم IWRM هستیم؛ سیستمی که مدیریت یکپارچه منابع آب از تولید تا مصرف را به‌صورت هماهنگ و جامع دربرگیرد. در حال حاضر، در بخش تولید و توزیع عملکرد قابل‌قبولی داریم، اما در مصرف دچار رهاشدگی هستیم. مصرف‌کننده عملاً در چرخه مدیریت حضور ندارد و همین موضوع باعث شده مردم نیز مسئولیتی در قبال مصرف آب احساس نکنند.

بیشترین مصرف آب کشور مربوط به بخش کشاورزی است. تجربه نشان داده که هر جا مدیریت محلی وجود داشته، مردم با برنامه‌ریزی منظم‌تری عمل کرده‌اند. اگر این مدیریت مردمی به رسمیت شناخته و به دولت متصل شود، مردم نیز وارد چرخه تصمیم‌گیری می‌شوند و مسئولیت‌پذیرتر خواهند بود.

در مناطقی مانند شمال خوزستان یا کرمانشاه، نمونه‌هایی از این مدل موفق دیده‌ام. در مقابل، در مناطقی که مردم پزشک‌گیا هستند و چه کار می‌کنند! آطور که محمدرضا محمدی، فوق تخصص راونپزشکی کودکان و نوجوان گفته اظهارات وی سالانه حدود ۳۰ تا ۳۵ تن تولید متادون در کشور داریم در حالی که کل تولید جهانی این دارو سالانه ۶۰۰ تن است! همین عدد و رقم هم نشان می‌دهد که یک جای کار می‌لنگد!

گزارش
زهرآچیزدی

■ ■ ■

ماجرای مراکز ترک اعتیادی که هیچ‌گاه هیچ معنادی را درمان نکرده‌اند و فقط اعتیادش به انواع موادمخدر سنتی و صنعتی را به متادون جایگزین کرده‌اند، حکایت تازه‌ای نیست. هر چند این قضیه کمتر رسانه‌ای شده، اما روزنامه‌چوان در گزارش‌های متعدد درباره این ماجرا هشدار داده‌است. «پزشکان عمومی رفتند در کار ترک اعتیاد» گزارش است که ۲۶ بهمن ماه سال گذشته در همین باره منتشر شد. همچنان که «ماقبای «ترک اعتیاد» با مجوز وزارت بهداشت» گزارش دیگری است که روزنامه «چوان» «خرداد ماه سال ۹۶ منتشر کرد و به بررسی چالش‌های مراکز ترک اعتیاد و نشت دارو از آنها پرداخت. از همه مهم‌تر اینکه در این مراکز کمتر معنای درمان‌شده و با نوعی بقای اعتیاد مواجهیم، چراکه در این مراکز فقط مخدری را مخدر دیگر جایگزین می‌شود و همچنان چالش اعتیاد وجود دارد.

۹ هزار پزشک متادون فروش
حالا می‌بینوی مصاحبه محمدرضا محمدی، فوق تخصص راونپزشکی کودکان و نوجوان در فضای مجازی حسابی وایرال شده‌است. این پزشک مدعی است بیش از ۹ هزار پزشک در سیستم MMT (ترک اعتیاد با متادون، متادون را دریافت و در بازار آزاد می‌فروشند!

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۴۰۸۵۲۳۰

منابع پنهان و راه‌حل‌های فراموش‌شده در گفت‌وگو با محسن اربابیان، کارشناس حوزه آب

بحران رهاشدگی مصرف با حذف مردم از مدیریت آب

آب چیست؟ آیا منابع جدیدی وجود دارد که تاکنون مغفول مانده‌است؟

با وجود کاهش بارش‌ها، هنوز ظرفیت‌های جبران وجود دارد. حدود ۳۰ درصد از منابع آبی کشور به‌صورت رواناب در رودخانه‌ها و ایخوان‌ها جاری هستند. این مقدار حدود ۱۲۰ میلیارد متر مکعب از کل ۴۰۰ میلیارد متر مکعب منابع آبی کشور را شامل می‌شود. بخش عمده‌ای از مصرف نیز مربوط به کشاورزی است که فشار زیادی بر سفره‌های زیرزمینی وارد کرده و موجب فرونشست زمین شده‌است. اما ۷۰ درصد باقی‌مانده از بارش‌ها، بر خلاف تصور رایج، تبخیر نمی‌شوند. بخش زیادی از آنها از طریق شکاف‌های زمین به مناطق دیگر منتقل می‌شوند. این منابع هنوز به‌درستی شناسایی نشده‌اند. طبق محاسبات، قابلیت برداشت تا ۳۰۰ میلیون متر مکعب در سال از ارتفاعات البرز وجود دارد. این پیشنهاد در قالب پروپوزال (در سال ۱۴۰۰) به وزارت نیرو ارائه شد، اما تاکنون مورد توجه قرار نگرفته‌است.

در کشورهایی مانند استرالیا چنین روش‌هایی اجرا شده‌اند. در آنجا به‌جای انتقال‌های پر هزینه، آب از درون زمین برداشت می‌شود. این منابع حاصل نفوذ بارش‌ها در زمین هستند و با حفاری در نقاط مشخص می‌توان آنها را استخراج کرد. در کشور خودمان نیز مناطقی مانند دلیجان و بخش‌هایی از مرکز ایران دارای منابع زیرزمینی پرآب هستند که تاکنون مورد توجه قرار نگرفته‌است.

آیا این راهکارها از نظر اقتصادی و اجرایی قابل‌قیات با طرح‌های فعلی هستند؟

بله، این راهکارها بسیار مقرون‌به‌صرفه‌تر از طرح‌های قارس به استان‌های مرکزی، هزینه‌هایی بالغ بر ۶ بیور برای هر متر مکعب‌دار که برای صنایع و مصرف‌کنندگان قابل تحمل نیست. در حالی که روش‌های پیشنهادی ما، با حفاری در نقاط مشخص و شناسایی منابع زیرزمینی، هزینه بسیار پایین‌تری دارند و از نظر اجرایی نیز قابل پیاده‌سازی هستند.

متأسفانه برخی گزارش‌ها مدعی هستند که تمام منابع آبی کشور شناسایی شده‌اند، اما این ادعا از نظر علمی

قابل دفاع نیست. عمده بارش‌های ایران در فصل سرد رخ می‌دهد و تبخیر ۷۰ درصدی منطقی نیست. ما به‌وضوح دیده‌ایم که آب‌های ناشی از بارش در داخل زمین نفوذ می‌کنند و وجود دارند. این منابع باید شناسایی، ثبت و بهره‌برداری شوند تا بتوانیم بحران آب را به‌صورت پایدار مدیریت کنیم.

پس چرا با وجود راهکارهای کم‌هزینه و بومی که شما از آن صحبت می‌کنید و حتی می‌گویید آن را به وزارت نیرو ارائه کرده‌اید، همچنان طرح‌های پر هزینه‌ای چون انتقال آب از طالقان اجرا می‌شوند؟

به‌نظر من، مهم‌ترین مانع، عدم شناخت و ذهنیت منفی حاکم بر برخی نهادهای تصمیم‌گیرنده است. در وزارت نیرو، نوعی تفکر غالب وجود دارد که می‌گوید «هی‌شود» و «هی‌توانیم». این ذهنیت باعث می‌شود هر راهکار تازه‌ای با مقاومت و موضع‌گیری منفی مواجه شود. تا زمانی که این نگاه بومی نهد، مسائل باقی خواهند ماند و راه‌حل‌ها صرفاً روی کاغذ باقی می‌مانند.

برای مثال، در آمایش سزمین استان مازندران برنامه‌هایی برای کاهش مصرف آب تدوین شده، اما در عمل اجرا نمی‌شوند، چون مردم در تصمیم‌گیری‌ها نقش ندارند. آموزش‌هایی هم که داده می‌شود، پر ازکنده و غیر مرتبط با مدیریت منابع آب است. در حالی که کشاورزی در لرستان با شل آب‌های کشاور تفاوت دارد، آموزش‌ها یکسان هستند و با شرایط بومی هماهنگ نیستند. این نشان می‌دهد که آموزش و مدیریت مصرف باید منطقه‌محور و متناسب با شرایط اقلیمی طراحی شود.

این یعنی نگاه بخشی‌نگر در مدیریت منابع، به بحران دامن زده‌است؟
قطعاً، نگاه بخشی‌نگر یکی از آسیب‌های جدی در مدیریت منابع است.

برای نمونه، در حوزه برق، با بارها از کشاورزان

خواسته‌شده که در ساعات پیک، موتور چاه‌هایشان را خاموش کنند، اما این تصمیم فقط از منظر برق گرفته‌شده و به پیامدهای آن برای منابع آب توجهی نشده‌است. این نوع تصمیم‌گیری که زیر نظر یک وزارتخانه انجام می‌شود، ممکن است در یک حوزه مشکل را حل کند، اما در حوزه دیگر بحران ایجاد کند.

بارها و بارها گفته شده که در ساختار تصمیم‌گیری حوزه آب، تعارض منافع وجود دارد. شما این را تأیید می‌کنید؟

بله، تعارض منافع یکی از موانع جدی در اصلاح سیاست‌هاست. شرکت‌های آب و فاضلاب که مسئول تأمین آب شهری هستند، هر چه مصرف بیشتر باشد، درآمد بیشتری کسب می‌کنند. بنابراین در ظاهر از صرفه‌جویی حمایت می‌شود، اما در عمل منافع این شرکت‌ها در افزایش مصرف است. این ساختار منافع اجرای راهکارهای واقعی برای کاهش مصرف می‌شود.

۹۰ درصد مردم رضایت‌بخش خواهند بود. رایگان در اختیار مردم قرار گیرد. حدود ۷۰ درصد هزینه‌ها یا پاره ن پوشش داده شود و باقی‌مانده به‌صورت آزاد محاسبه شود. اجرای این طرح بسیار ساده است؛ کافی است که ملی افراد با یک پستی واحدهای مسکونی مرتبط شود تا میزان مصرف هر فرد مشخص شود؛ مثلاً به هر نفر روزانه ۱۵۰ لیتر آب رایگان تعلق گیرد و مصرف مزاد به‌صورت آزاد محاسبه شود. این روش برای بیش از ۹۰ درصد مردم رضایت‌بخش خواهد بود.

شما چه راهکارهای زیر ساختی برای کاهش مصرف و هزینه‌ها پیشنهاد می‌کنید؟

یکی از مشکلات اساسی این است که در بسیاری از شهرها، قبیل از ساخت، سیستم فاضلاب طراحی نشده‌است. در صورتی که اگر از ابتدا لوله‌گذاری به‌صورت دگانه انجام شود، یک لوله برای

روزنامه جوان | شماره ۳۳۹۴

آب شرب و دیگری برای آب غیر شرب یا باز یافتی، هم هزینه‌ها کاهش می‌یابد و هم مصرف مدیریت می‌شود. طرحی به نام «لوله در لوله» نیز پیشنهاد شده‌بود؛ یعنی قرار دادن لوله‌های کوچک‌تر درون لوله اصلی برای انتقال آب غیر شرب. این کار باعث می‌شود نیازهای غیر آشامیدنی مانند شست‌وشو، آبیاری فضای سبز و مصارف بهداشتی بدون اتلاف منابع آب شیرین تأمین شود. در حال حاضر، برای همه مصارف شهری از آب تصفیه‌شده استفاده می‌شود، در حالی که تنها بخش کوچکی از آن برای آشامیدن مصرف می‌شود. این موضوع هزینه‌های سنگینی به کشور تحمیل می‌کند؛ حدود ۹ میلیارد متر مکعب آب در سال، که با طراحی زیرساخت‌های مناسب می‌توان آن را به‌طور چشمگیری کاهش داد.

تصور کنید همین فرد مسئولیت مدیریت منابع آب کشور به شما واگذار شده‌است. آن وقت اولین و اصلی‌ترین اقدام شما چه خواهد بود؟

اولین نکته‌ای که باید روشن شود، این است که مسئله ما در ایران، پیش از آنکه سیاسی باشد، اقتصادی است، بنابراین، هدف‌گذاری باید بر اساس سه محور اصلی انجام شود: تولید آب، توزیع و مصرف آب. این سه محور باید در قالب یک راهبرد جامع تعریف شوند.

یکی از مهم‌ترین بخش‌های این راهبرد، بررسی دقیق منابع مالی، درآمد‌ها و کسری بودجه است. اگر هزینه‌ها و مصرف از حد معقول فراتر رود، امکان شناسایی و بهره‌برداری از منابع موجود از بین می‌رود. برای مثال، فرض کنید ۱۰ پروژه تعریف شده‌باشد، اما به دلیل مشکلات مالی و طولانی‌شدن زمان اجرا، با سه چالش اساسی مواجه می‌شویم؛ اول پروژه‌ها به‌صورت نیمه‌کاره و دائمی‌باقی می‌مانند، دوم هزینه‌ها به دلیل تورم افزایش می‌یابد و پروژه‌ها بسیار گران‌تر از بر آورد اولیه تمام می‌شوند، سوم فرصت‌هایی که باید در سال‌های قبل به دست می‌آمدند، از دست می‌روند و منابع عمومی هدر می‌رود. بنابراین، باید هدف‌گذاری مالی و اجرایی به‌صورت دقیق و منسجم انجام شود. به‌جای پراکندگی، پروژه‌ها باید در جایگاه‌های مشخص سازماندهی شوند.

شما چه ساختاری برای مدیریت منابع آب پیشنهاد می‌کنید؟
تجربه نشان داده که مدیریت منابع آب بر اساس «حوزه‌های آبریز» بسیار کارآمدتر است. در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به‌دستور معاون وقت وزارت نیرو، مدیریت آب به‌صورت منطقه‌ای درآمد و به‌جای مدیریت به‌شش حوزه آبریز، مدیریت استانی جایگزین شد. در نتیجه اختلافات منطقه‌ای شکل گرفت؛ مثل موضوع بهشت‌آباد و اختلافات اصفهان و چهارمحال و یزد. طبق ماده ۱۲۷ احکام دائمی برنامه‌های توسعه مصوب سال ۱۳۹۵، مدیریت آب باید به‌صورت حوزه‌ای اداره شود؛ اینکه هر حوزه باید مدیریت یکپارچه و مستقل داشته باشد. در هر حوزه، شاخص‌هایی مانند میزان نیاز شهرا، ضرورت اجرای پروژه‌ها، و شرایط اقلیمی می‌تواند مبنای اولویت‌بندی باشد. با توجه به این شاخص‌ها، می‌توان پروژه‌ها را به‌صورت هر خل‌های و منطقه‌ی اجرا کرد. مثلاً، حکم مهم این است که مدیریت منابع آب باید از ساختارهای پراکنده خارج و به یک نظام ستادی، چابک و کارآمد تبدیل شود. بدون شک فرآیندها باید ساده‌سازی شوند تا تصمیم‌گیری و اجرا با سرعت و دقت بیشتری انجام شود.

احداث ۱۰ ایستگاه جدید مترو با توسعه شرقی خط ۴

در دوره جدید مدیریت شهری، توسعه خطوط ۴، ۲، ۶ و ۷ مترو به‌طور ویژه مدنظر قرار گرفته‌است. شهردار تهران، علیرضا زاکانی با اشاره به اهمیت طرح‌های توسعه‌ای برخی خطوط موجود شبکه مترو اظهار کرد: مطابق طرح جامع شهری، تهران طی یک برنامه مشخص، باید تا پایان سال ۱۴۲۰ صاحب ۱۱ خط مترو به طول تقریبی ۴۹۰ کیلومتر با ۳۲۰ ایستگاه شود. البته هم اکنون در تهران ۳۰۸ کیلومتر مترو با ۱۶۰ ایستگاه فعال است و ما به دنبال آن هستیم که زودتر از سال ۱۴۲۰ به اهداف طرح جامع حمل و نقل ریلی پایتخت برسیم.

وی در ادامه گفت: در کنار موضوع شروع عملیات اجرایی خطوط جدید در دوره کنونی مدیریت شهری، توسعه خطوط ۴، ۲، ۶ و ۷ شبکه مترو هم به‌طور جدی مدنظر قرار گرفت، چرا که پروژه‌های توسعه خط ۴ موجود، بسیاری از مناطق کم‌برخوردار از سیستم حمل و نقل ریلی را منتفع و بهره‌مند از شبکه مترو خواهد ساخت. در این راستا تقاضم اولیه پیرامون پروژه توسعه شرقی خط ۴ به طول تقریبی ۱۱ کیلومتر با ۱۰ ایستگاه نیز آماده شده و به‌زودی قرارداد آن نهایی خواهد شد. شهردار تهران تصریح کرد: با تکمیل پروژه توسعه شرقی خط ۴ محله‌های تهران نو، تهرانپارس (شرقی و غربی)، درشد، حکیمیه، میدان شقایق و میدان شاد به همراه دانشگاه آزاد واحد تهران شمال و پردیس فنی و مهندسی شهید عباسپور تحت پوشش خطوط راه‌آهن ریلی قرار خواهند گرفت. این توسعه در نقطه پایانی خود به یک پارکینگ زیرزمینی منتهی خواهد شد.

وی در ادامه آخرین وضعیت عملیات اجرایی خطوط جدید گفت: خوشبختانه برای ساخت خطوط ۸، ۹ و ۱۰ مترو موفق به عقد قرارداد با مجموعه‌های مختلف شدیم که از این سه خط، عملیات حفاری خط ۱۰ آغاز شده و تاکنون هزارو ۲۰۰ متر تونل حفاری و ساخته شده‌است. خطوط ۹ و ۸ هم در مراحل مختلف تملک زمین و تجهیز کارگاه هستند و عملاً عملیات اجرای آنها آغاز شده‌است. از طرفی تقاضنامه ۱۱ خط نیز اخیراً با امضارسید تاوآرد مر حله جدی‌تری شد. زاکانی در رابطه با هزینه‌های توسعه شبکه مترو گفت: به‌طور میانگین، ساخت و تجهیز هر کیلومتر مترو به قیمت امروز رقمی معادل ۵/۵ الی ۶ هزار میلیارد تومان هزینه دربردارد و همین امر باعث شده‌است برای احداث خطوط و ایستگاه‌های جدید شبکه مترو، سراغ روش‌های نوین تأمین هزینه‌های هفتت این مود حمل و نقل عمومی برویم.

گزینه

رشد ۶۰ درصدی

درآمد شرکت‌های دانش‌بنیان

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور از افزایش قابل‌توجه درآمد شرکت‌های دانش‌بنیان در سال ۱۴۰۳ خبر داد و گفت: درآمد این شرکت‌ها به هزارو ۸۳۲ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به سال گذشته، ۶۰ درصد رشد داشته‌است.

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور، حسین افشین‌نژاد، سهم فروش محصولات دانش‌بنیان در ۴۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۲، به ۲۹۹ هزار میلیارد تومان افزایش یافته که این آمار نشان‌دهنده نفوذ ۸۱ درصدی محصولات دانش‌بنیان در کل فروش شرکت‌های فناوری و بیانگر سهم بالای این شرکت‌ها در اقتصاد ملی است.

معاون علمی رئیس‌جمهور به تفکیک شرکت‌ها پرداخت و به چالش‌های شرکت‌های نوپا اشاره کرد و افزود: شرکت‌های نوپا که ۶۷ درصد از کل شرکت‌های دانش‌بنیان را تشکیل می‌دهند، به دلیل ماهیت سهم‌اندکی در اقتصاد دانش‌بنیان دارند، با توسعه مدل‌های سرمایه‌گذاری و ارزش‌گذاری دانش‌فنی، این شرکت‌ها می‌توانند اثر تسیم چشم‌انداز سودآوری و ورود به بازارهای جدید مانند بازار نوافرین، عملکرد بهتری داشته باشند.

افشین‌نژاد به پایان به حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در بازار سرمایه اشاره کرد و گفت: هم‌اکنون ۱۱۳ شرکت دانش‌بنیان در بورس و ۲۷ شرکت در بازار نوافرین فراپورس پذیرش شده‌اند. از این تعداد، حدود ۱۰ شرکت به مرحله عرضه اولیه رسیده‌اند.

خبر کوتاه

■ سخنگوی وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه کلاس‌های درس از همراه به‌صورت حضوری برگزار می‌شود، گفت: امسال کمبود معلم در کلاس‌های درس وجود ندارد؛ در مجموع حدود ۵۰هزار معلم جدید در کلاس‌های درس خواهیم داشت.

■ رئیس انجمن اترواسکلروز ایران با بیان اینکه متوسط عمر مردان ایرانی به ۷۶ سال و زنان به ۸۰ سال رسیده‌است، گفت: شروع ابتلا به حوادث بیماری‌های قلبی در ایران ۱۰ سال زودتر از جهان است.

■ رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور از اجرای طرح ملی شناسایی و رفع نقاط حادثه‌خیز در ۱۵ استان پرخطر خبر داد و گفت: این اقدام می‌تواند نقش مؤثری در اقتصا دانش‌بنیان باشد.

■ مدیر کل آموزش و پرورش شهر تهران گفت: میانگین تراکم دانش‌آموزان تهرانی عدد ۲۳ است و میانگین تراکم دانش‌آموزی کشور حدود ۲۶ دانش‌آموز است.

■ تیم دانشگاه صنعتی شریف در چهل و نهمین مسابقات جهانی برنامه‌نویسی دانشجویی ICPC موفق شد عنوان قهرمانی منطقه غرب آسیا را از آن خود کند.

■ رئیس سازمان بهزیستی کشور گفت: ۳۱ خان‌ه امن برای زنان و دختران آسیب‌دیده و ۳۱ خانه برای زنان و دختران در معرض آسیب وجود دارد که متأسفانه این خان‌ها فقط در مراکز استان‌ها قرار دارند و ارائه خدمت می‌کنند.

■ رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران از شناسایی ۴۴۵ هزار ناایمنی در مدارس دولتی پایتخت خبر داد.

■ معاون زمین‌شناسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی با بیان اینکه واژه فرونشست زمین از ۲۰ سال قبل وارد ادبیات کشور شده و موضوعی جدیدی نیست، گفت: حاکم شدن ۲۷ ساله خشکسالی در ایران و فشار مضاعف بر ایخوان‌ها و ذخیره‌گاه‌های آبی از علل اصلی این رخداد است.